

"אלישע?"

המזכיר הצעיר הרים את עיניו מן המסך, מותיר את אצבעותיו דבוקות אל המקלדת. הוא הבטיח לרב ברנט שהמבחן של כיתה ז' יהיה מוכן לפני הצהריים.

"אני צריך אותך באולם", ביקש המנהל, הרב מרגלית. "ר' יוסף אברהמוב הודיע שהוא בדרך לצפת, ואם יסתדר לו עם הזמנים, הוא ייכנס לבקר אצלנו. עלינו להתכונן לקבלת פנים יפה, אבל בוא קודם נלך לאולם, ננסה לשפר את המצב שלו".

אלישע ביצע שמירה למסמך שעסק בו, ולאחר מכן כיבה את המחשב. אין ספק כי לרב אברהמוב, אחד התורמים הרציניים של הת"ת, מגיעה התייחסות מכובדת. בלבו שיגר התנצלות לרב ברנט בשל המבחן שלא יהיה מוכן, אך למעשה לא הצטער במיוחד; תמיד העדיף משימות שטח על פני הקלדה.

האולם נראה "גרוע פחות מכפי שעלול היה להיות", כפי שציין המנהל בשביעות רצון, רגע לפני שחזר בו ועיקם את אפו. "אבל הריח, פוי... ריח של עובש".

"תן לי לטפל בזה", הכריז אלישע. הוא נכנס למחסן וגישש דרכו בחושך, אחר חזר עטור נצחון נושא בידיו שני מכלי ריסוס. הוא השפריץ במרץ מן המכל המעוטר בתמונת לימונים זרחניים. ריח העובש התערבב בריח הפלסטי, ובתגובה פרצו השניים בשרשרת שיעולים.

"צריך-לנטרל-את-השילוב-" אמר אלישע בקול צרוד ופתח את המכסה של התרסיס השני, הוורוד.

המנהל כיווץ את אפו ומשך את התרסיס מידו של אלישע. "אפול נא בריח של עובש ואל נא בריח של מטהר אוויר", קרא בזעזוע.

"נפתח חלונות", נכנע אלישע והלך לחפש סולם. הרעיון היה טוב. משב רוח פרץ לתוך האולם ושחרר אותו מן המחנק.

"בוא, סדר שולחן עם מפה יפה", הורה הרב מרגלית, "אני אזמין בינתיים מגש פירות".

"צריך לפנות מכאן שולחנות שמסתובבים סתם ולא מועילים לכלום", הציע אלישע. "תאמין לי, המנהל, נשארו כאן שולחנות עוד מהימים שבהם אני הייתי תלמיד. הגיע הזמן לעשות סדר. נראה לי שאלך לקרוא לישי מכיתה ה'".

אלישע חיבב את ישי, התלמיד הקופצני שהתקשה לשבת בשיעורים. לפעמים הגיע למשרד בשליחות המלמד כדי לבקש

טוש-לוח או סיכות למהדק, ובשעה שהמתין לאלישע שיתפנה, היה נהנה להטעין דפים במכונת הצילום או להאכיל את המגרסה החשמלית במסמכים מיותרים. ישי תמיד שש לעזור, ואלישע, שאף הוא בילדותו היה 'בעל קפיצים' וניחן בקשב לקוי, שמח לקבל את עזרתו ולאפשר לו לפרוק את המרץ המתפרץ.

ישי נכנס לאולם בהתלהבות. הוא גרר שולחנות, חיפש מפה במחסן ויצא לטאטא את החצר. שני אשפתונים גדושים בעלים ובניירת גרר אחריו אל הפח המוטמן, שם נפגש עם האורח הנכבד, ר' יוסף אברהמוב, ובמרץ רב כיוון את דרכו של האיש אל המנהל.

הרב מרגלית עמד בפתח האולם והיה טרוד בקשירת אשפתון בקשר כפול. כשהתרומם, מצא מולו את ר' יוסף. לרגע פער עיניו בהפתעה, אך מיד התעשת, ניער את ידו המאובקת והושיט אותה לשלום. "שלום עליכם", בירך את המבקר החשוב. "בוא ניכנס". הוא קיווה שאלישע סיים לארגן את שולחן הכיבוד.

אלישע אכן סיים ממש באותם רגעים, התרחק מהשולחן וסקר את מראה האולם בשביעות רצון. המקום היה ראוי לביקור, נכבד ככל שיהיה.

ר' יוסף אברהמוב נכנס פנימה בצעדים מהירים, ולפתע, מול דמותו של אלישע, נעצר באחת ופער עיניים נדהמות. תקרית זו נמשכה אך חלקיק שנייה. מיד לאחר מכן המשיך האורח לצעוד לצד המנהל, מנער את ראשו לצדדים כאילו מנסה להתפטר ממראה מציק.

אלישע התכווץ במבוכה, תוהה לפשר המבט. מה מוזר בו כל כך? שמא השחירו פניו לאחר שהחליף טונר במכונת הצילום? ואם כן, מדוע המנהל לא הסב את תשומת לבו לדָבָר? לא יפה מצדו.

הרב מרגלית הושיב את הרב אברהמוב ליד השולחן הערוך, ופתח עמו בשיחה. הוא שיבח את המלמדים המשקיעים את נשמתם בתלמידים, סיפר על ההורים הנאנקים תחת עול התשלומים, ושיתף בתכניות שאינן מצליחות לצאת לפועל בגלל המצב הכלכלי הדחוק של הת"ת. המנהל השקיע מאמצים בניסיונות ללכוד את שימת לבו של התורם, אך ניכר היה כי דעתו של הרב אברהמוב מוסחת באופן קיצוני.

אלישע נותר על עמדו נבוך למדי, תוהה מה תפקידו לעת הזאת. בקצה מבטו קלט את ישי שהציץ בסקרנות מתחת לשולחן המכוסה במפה ארוכה. המנהל לא שם לב לפלישה הבלתי חוקית, ואלישע לא מצא טעם לייצר מהומה שתבייש את התלמיד. לאחר מספר דקות בהן הרגיש כמו עציץ נבול במרפסת שירות אחורית, פנה והלך אל המשרד, התיישב על הכיסא המסתובב, הדליק מחשב ופתח בהקלדה.

דקות ספורות אחר כך פרץ ישי למשרד, פאותיו רטובות מזיעה ופניו אדומות.

"הם דיברו עליך", עדכן בקול דרמטי.

אלישע קימר את גבותיו. "נשארת באולם בלי רשות והקשבת לשיחה שאינה קשורה אליך", נוף בקול חמור, מכניע את סקרנותו לטובת חינוכו של הילד חסר הגבולות.

"זה לא היה בכוונה, באמת. רק רציתי להוציא משהו מתחת לשולחן, ופתאום הם התיישבו. מה יכלתי לעשות? תהיה בטוח שהאיש הזה לא היה נותן לתלמוד תורה שום דבר אם הייתי קם פתאום מתחת לשולחן ומסתבך לו בין הרגליים. יש סיכוי שהוא היה מתעלף מבהלה, ולאחר מכן בטח לא היה תורם שקל לעולם-לעולם. ועכשיו תקשיב כבר, תקשיב מה הם דיברו עליך: העשיר אמר למנהל - תגיד לי, מי זה שעמד בכניסה? והמנהל ענה: המזכיר שלנו. ואז הגביר הרים את הידיים בתנועה מצחיקה כזו ואמר: אני לא מאמין, הבן של מתי!

המנהל שאל - אתה מכיר את אבא שלו?

והמיליונר אומר: בטח מכיר! ופתאום - - - "

רגע לפני שהפך ר' יוסף למולטי-מיליארדר בפיו של ישי, נשמעו צעדים מכיוון המסדרון, וישי קפץ אל מאחורי המדפסת. אלישע רצה לעצור אותו, אך בו ברגע נכנסו הרב מרגלית והאורח לתוך המשרד. "הרב אברהמוב רוצה לדבר אתך", פנה המנהל לאלישע בטון מכבד. "אפשר לשבת במשרד שלי, כבר אשלח מישהו להכניס שתייה".

משהו התכווץ בתוך לבו של אלישע. מה האיש הזה רוצה ממנו?

"הבן של מתי", שאל-קבע ר' יוסף, "אתה דומה לו יותר מכפי שהוא דומה לעצמו". הוא שתק לרגע, אחר החל לדבר כאילו לעצמו. "היינו חברים טובים. אהבתי אותו כל כך. כן, על אף שאני גדול ממנו בהרבה, היינו חברים". חמימות עטפה את מילותיו.

מילותיו של ר' יוסף נורו אל אלישע וחוללו מהומה בלבן.

אבא שלו מכונה מְתִי. הידיעה הזו העניקה גוון אישי למידע הצרור אצלו אודות אביו. עד היום הסתפק בידיעה כי אביו נקרא מתתיהו.

והיו לאביו חברים. ממש כמו לאדם רגיל. אחד מהם הינו איש נדיב בשם הרב אברהמוב, שאהב אותו כל כך.

אלישע הזדקף על כיסאו בתחושה של יראת כבוד. הוא מבקר כעת בהיכל שהיה נעול בפניו כל השנים. היכל אביו. הוא נוגע בקצה החוט המקודש, וזה תופס אותו כה בלתי מוכן.

ר' יוסף הנהן בראשו. "אתה שותק. אהמממ, אהההה... אני מבין שאתה כועס על אבא שלך?"

"חס וחלילה", התנער אלישע. אולי לפעמים כעס, אבל מעולם לא ידע על מי, בעצם. ועם כל הכבוד לחבר הטוב שאהב כל כך את אביו, הוא לא מתכוון לפרוט מולו את רגשותיו הכמוסים. "בכלל לא הכרתי אותו", אמר לבסוף, מתאמץ לייצב את קולו ולהצמיד את רגליו לרצפה. "אתה האדם הראשון שמספר לי משהו על עברו, והאמת שזה קצת... אה, מרגש?"

ר' יוסף כיווץ את עיניו, וגבותיו נמתחו מעלה, מציירות משולשים מחודדים. "לא הכרת אותו בכלל בכלל? מה אתה כן יודע עליו?"

אלישע זע על כיסאו. "האמת היא, אה, שאמא שלי לא אוהבת שאני מתעסק עם העניין הזה", הודה. "ולכן... אני לא כל כך יודע".

ר' יוסף מיקד את מבטו, והגבות התרוממו עוד עד שכמעט חרגו ממסגרת הפנים. די מוזר שבחור בוגר מתייחס לידיעות על אביו בתור 'העניין הזה', ומשתמש בתירוץ 'אמא שלי לא אוהבת'. טוב שלא אמר 'אמא לא מרשה לי'.

מול המבט התוהה, חש אלישע מטופש לחלוטין.

הרב מרגלית פתח את דלת המשרד והכניס פנימה מגש פירות, בקבוק מים ומגדל כוסות. אלישע נע במבוכה על כיסא המנהל.

"אני יודע שקוראים לו מתתיהו, ושהוא חי. כלומר, אני כמעט בטוח", התפתל אלישע, מנסה לתקן את הרושם הראשון. איזה מין בן. הוא בלע את רוקו במבוכה. "אולי בעצם תספר לי עליו? חיפשתי הרבה אחרי מישו שמכיר אותו", כמו התנצל.

בניגוד לתחילת הפגישה, בה שפץ ר' יוסף דיבורים, הפעם בחן את מילותיו ושילח אותן בעדינות, אחת לאחת. "אבא שלך היה אדם טוב וחבר נאמן. חכם, מבין עניין וגם זהיר. האמת - לא התאים לו לטעות".

"לטעות?"

ר' יוסף גלגל את שפתיו פנימה. פניו קפאו פתאום. נראה שרק כעת קלט שהבן באמת לא יודע כלום.

"אני מצטער. אתה לא אמור לשמוע על אביך מאנשים זרים. שמחתי לפגוש אותך. שיהיה לך כל טוב".

ר' יוסף לחץ את ידו של אלישע, קם ממקומו ויצא מן המשרד. אלישע ההמום בהה בגבו המתרחק. חמיצות חנקת את גרונו.

הוא יצטרך למצוא דרך לאתר את האיש הזה ולהיכנס אתו לשיחה.

אחר ניער את ראשו והתיישב מול המחשב. פתח מסמך חדש, העתיק לתוכו את פרטיו של ר' יוסף מתוך קובץ התורמים, ושמר אותו בתיקיית 'מזכיר - אישי'. בהיסח דעת העניק לקובץ את השם 'ישי מתחת לשולחן'.

הרב מרגלית ליווה את ר' יוסף עד לשער הת"ת. טויוטה קאמרי שחורה המתינה בחוץ, ור' יוסף נכנס לתוכה והתיישב לצד אלעזר - נהגו והעוזר האישי שלו. "נוסעים הביתה", הורה בטון עצור. הוא התכוון כמובן לבית שבצפת, דירת הנופש שברחוב האר"י.

את אלעזר אימץ הרב אברהמוב כעוזרו האישי, לאחר שאחינו הבכור ביכה באוזניו את הנעשה עם בנו, שעזב את הישיבה ולא מצא לעצמו מסגרת מתאימה אחרת. "תן לי אותו לחודש-חודשיים", הציע אז ר' יוסף, שזכר את אלעזר כבחור נחמד וכשרוני, "נדבר קצת, נעשה דברים ביחד, יהיה בסדר בעזרת ה'".

החודשיים התארכו לשנה, כשהסדר משרת כהוגן את כל הצדדים. כאשר היה ר' יוסף נוסע ברחבי הארץ לצורך עסקיו, היה אלעזר מלווה אותו, מסור ויעיל. אביו של אלעזר היה מלא הכרת הטוב כלפי הדוד שנחלץ לעזרת בנו ופרש עליו את חסותו, על אף שהצטער על כך שאלעזר מפסיד את שנות ההתעלות בישיבה.

אלעזר החנה את הרכב ברחבת הבניין שברחוב האר"י, והשניים יצאו ממנו ועלו לדירת הנופש. ר' יוסף היה מכונס בעצמו, ואלעזר המוטרד התאמץ לשבור את השקט המעיק. "הזמנתי ארוחת צהריים ממסעדה, היא תגיע עוד מעט", ניסה. דודו שתק.

הם התיישבו ליד השולחן, ופתאום פתח ר' יוסף את פיו. מילותיו נשרו בזו אחר זו, חבולות ומדממות.

"ניסיתי לשכוח אותו. חשבתי שהצלחתי. היינו חברים טובים, על אף שהייתי גדול ממנו בכמה שנים טובות. גם אחרי שהתחתנתי, נשארנו בקשר טוב. הייתי מתפלל בישיבה בשבתות, ולעתים קרובות למדנו יחד.

היה לו לב טוב. פעם אחת ביום שישי, הדלת של הבית שלי נתקעה כשהתכווננו לנסוע להורים של אשתי. הלכתי לישיבה לנסות להשיג כלי עבודה, כשראיתי אותו יוצא ממנה. הוא רצה לנסוע הביתה, אבל בשבילי חזר עם כלי עבודה ולא נרגע עד שפתח את הדלת. רק אחרי שבת סיפרו לי שהוא הפסיד את האוטובוס ונשאר בישיבה. בגללי.

הוא היה חבר טוב, באמת.

היה".